

В. М. Шевченкоад'юнкт відділу організації освітньо-наукової підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ

СУТНІСТЬ ПРОЦЕДУР ПРИЙНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ АКТІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Доведено, що процедури прийняття адміністративних актів при здійсненні превентивної діяльності Національної поліції України різняться залежно від того: 1) хто ініціює розгляд справи; 2) яка мета є бажаною до досягнення при його прийнятті; 3) правовими наслідками прийнятого рішення; 4) ступенем та способом втручання в правові відносини. Втім основний критерій для їхньої диференціації – джерело ініціативи, адже визначає не лише характер, мету та особливості її проведення, а і юридичну значимість цього процесу з формальної та юридичної сторін. Зокрема при заявному типі означених процедур, як правило, задовольняється потреба у здійсненні правоохоронного обслуговування, яке з-поміж необхідності забезпечення приватного інтересу базується на потребі реалізації встановленого режиму функціонування конкретних правовідносин, що формують сферу суспільних відносин посиленої охорони. Водночас втручальний тип процедур прийняття адміністративних актів при здійсненні превентивної діяльності Національної поліції України об'єктивує необхідність активної участі поліцейських у процесах забезпечення громадського порядку і безпеки у спосіб запобігання потенційним порушенням, виявлення та припинення протиправних дій задля попередження їхнього виникнення у майбутньому.

Уточнено, що процедури прийняття адміністративних актів при здійсненні превентивної діяльності Національної поліції України як правило мають втручальний характер, адже стосуються ситуацій, коли поліція проявляє свої функціональні обов'язки на підставі спеціальних повноважень (наприклад, під час проведення патрулювання здійснюється перевірка документів особи, опитування особи, поверхнева перевірка і огляд чи зупинення транспортногo засобу в результаті якого може бути складено постанову про адміністративне правопорушення як різновид адміністративного акту) або з метою виконання законодавчих приписів у рамках інших процедурних етапів реалізації своєї діяльності.

Ключові слова: забезпечення правопорядку, індивідуальний акт, Національна поліція України, охорона, превентивна діяльність, прийняття адміністративного акту, процедура.

Постановка проблеми. Досить тривалий час точилась полеміка щодо того, який має бути нормативний вияв регулювання процедури прийняття адміністративних актів в Україні. Здебільшого обговорювалась необхідність існування Адміністративно-процедурного кодексу України, адже різні аспекти процедури прийняття адміністративних актів встановлені в ряді нормативно-правових актів різної юридичної сили. Власне наразі це питання вважається вирішеним з огляду на наявність Закону України «Про адміністративну процедуру».

Його положеннями, наприклад, встановлено, що: 1) прийняття адміністративних актів здійснюється з дотриманням принципів адміністративної процедури, що визначені цим Законом (принципи верховенства права, законності, рів-

ності перед законом, обґрунтованості, неупередженості, пропорційності тощо); 2) адміністративний акт приймається посадовою особою, уповноваженою відповідно до закону та/або на підставі внутрішніх розпорядчих актів адміністративного органу; 3) підставою для визнання протиправними прийнятого адміністративного акта є недотримання вимог, які пред'являються до посадової особи адміністративного органу, що розглядає справу, 4) особа має право на звернення до адміністративного органу з вимогою прийняти адміністративний акт; 5) адміністративний орган несе відповідальність за адміністративні акти, прийняті в автоматичному режимі; 6) оформлення та зміст адміністративного акта має відповідати Главі 1 Розділу V цього Закону; 7) набрання чинності та припи-

нення дії адміністративного акта врегульовано Главою 2 Розділу V цього Закону; 8) особа має право на адміністративне оскарження адміністративного акту у визначених законодавством випадках [1].

Однак попри наявність Закону України «Про адміністративну процедуру», який встановлює ключові принципи та процедури прийняття адміністративних актів, зокрема і органами Національної поліції України при здійсненні превентивної діяльності, маємо констатувати, що їхня неоднорідність зумовлює неоднозначність розуміння їхньої специфіки, що може мати наслідком недоліки в практико-реалізаційній площині.

Тому **метою цієї статті** є визначення специфіки та особливостей процедур прийняття адміністративних актів у контексті превентивної діяльності поліції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження, проведені П. С. Лютиковим, А. М. Турчаком, Р. С. Мельником, В. М. Бевзенком та В. П. Тимощуком, вносять важливий внесок у розуміння проблематики процедур прийняття адміністративних актів в Україні. Зокрема П. С. Лютиков та А. М. Турчак у своїй роботі зосереджуються на вивченні процедур прийняття адміністративних актів як умови їхньої правомірності. Їх дослідження, опубліковане у науковому віснику Ужгородського Національного Університету, висвітлює ключові аспекти процедурного регулювання в контексті адміністративного права, що дозволяє отримати більш глибоке розуміння процесу прийняття адміністративних рішень. Мельник Р. С. та В. М. Бевзенко у своєму навчальному посібнику «Загальне адміністративне право» надають комплексний огляд основ адміністративного права, включаючи аспекти прийняття адміністративних актів та їхньої процедури. Водночас В. П. Тимощук у своїй монографії «Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії» звертає увагу на процедурні аспекти прийняття та припинення дії адміністративних актів.

Результати досліджень цих вчених сприяють поглибленню знань у сфері адміністративного права та допомагають вирішувати актуальні проблеми, пов'язані з процедурою прийняття адміністративних актів в Україні, однак не розкривають специфіку та особливості процедур прийняття адміністративних актів у контексті превентивної діяльності поліції.

Виклад основного матеріалу. Як правильно зазначається на сторінках адміністративно-пра-

вової літератури, процедура прийняття адміністративних актів складається з певних стадій, які розглядаються переважно як відносно самостійна сукупність послідовно здійснюваних, взаємопов'язаних процесуальних дій, які об'єднані однією метою [2, с. 162; 3, с. 65]. Необхідно відмітити, що загальновизнаного підходу щодо чіткого визначення переліку стадій прийняття адміністративних актів немає. Тому взявши за основу Закон України «Про адміністративну процедуру», а також низку відомчих нормативно-правових актів, що регулюють превентивну діяльність Національної поліції України можемо визначити наступні її стадії.

Ініціювання прийняття адміністративних актів та початок процедури. За загальним правилом для того, щоб процедура розпочалася особа повинна проявити ініціативу – прийняти рішення подати заяву до Національної поліції України. У Законі «Про адміністративну процедуру» визначається, що ініціювання провадження і початок провадження є окремими стадіями. Така відмінність виходить з того, що справи розпочинаються за заявою особи або в разі ініціювання адміністративного провадження Національною поліцією України за наявності відповідних підстав (у тому числі конкретних подій).

У адміністративно-процедурному законодавстві інших країн вважається, що адміністративний орган може розпочати справу за власним розсудом відповідно до закону. При цьому початком провадження можуть вважатися навіть певні дії щодо особи. Наприклад, в естонському законодавстві це питання урегульоване так: «(1) Адміністративне провадження для видання адміністративного акта чи здійснення заходу починається наступним чином: 1) з подання адміністративному органу; 2) в адміністративних провадженнях, ініційованих адміністративним органом, – з повідомлення учасника провадження про провадження; 3) в адміністративних провадженнях, ініційованих адміністративним органом, – зі здійснення стосовно учасника провадження першої процедурної дії» [4; 5, с. 70].

В Україні існують аналогічні підстави для початку адміністративного провадження за ініціативою адміністративного органу, зокрема і Національною поліцією України при здійсненні превентивної діяльності. Такими є: 1) виконання повноважень, визначених законом; 2) настання події, визначеної законом як підстава для прийняття адміністративного акта; 3) порушення

права, свободи чи законного інтересу особи або публічного інтересу, виявлене [1] співробітниками чи уповноваженими особами Національної поліції України. Іншими словами, особливості старту процедури прийняття адміністративного акту залежать від різновиду адміністративної процедури – заявної чи втручальної [3, с. 65]. Необхідно зазначити, що процедури прийняття адміністративних актів при здійсненні превентивної діяльності Національної поліції України як правило мають втручальний характер, адже стосуються ситуацій, коли поліція проявляє свої функціональні обов'язки на підставі спеціальних повноважень (наприклад, під час проведення патрулювання здійснюється перевірка документів особи, опитування особи, поверхнева перевірка і огляд чи зупинення транспортного засобу в результаті якого може бути складено постанову про адміністративне правопорушення як різновид адміністративного акту) або з метою виконання законодавчих приписів у рамках інших процедурних етапів реалізації своєї діяльності. В таких ситуаціях поліція діє передбачувано, реагуючи на потенційні загрози, що сприяє підвищенню рівня безпеки в суспільстві.

Зокрема, наприклад, встановлено обов'язок, що працівники, уповноважені на здійснення заходів із запобігання та протидії домашньому насильству, одночасно формують матеріали за фактами вчинення домашнього насильства та інформують про це керівника уповноваженого підрозділу поліції для поставлення кривдника на профілактичний облік із наданням копій таких матеріалів [6]. Тобто уповноважений підрозділ поліції бере на профілактичний облік кривдника з моменту виявлення факту вчинення ним домашнього насильства. Для того, щоб розпочалася процедура прийняття адміністративного акту про взяття на профілактичний облік кривдника необхідно є наявність таких підстав як: 1) складений адміністративний протокол про адміністративне правопорушення, передбачене статтею 173-2 КУпАП; 2) терміновий заборонний припис стосовно кривдника, винесений працівником уповноваженого підрозділу поліції; 3) отримання уповноваженим підрозділом поліції в установленому законом порядку інформації про видачу судом обмежувального припису кривднику; 4) рішення суду про накладення адміністративного стягнення за адміністративне правопорушення, передбачене статтею 173-2 КУпАП; 5) відкриття кримінального провадження стосовно кривдника у зв'язку

з вчиненням ним домашнього насильства чи насильства за ознакою статі; 6) повідомлення установи виконання покарань про звільнення від відбування покарання кривдника, засудженого за вчинення домашнього насильства чи насильства за ознакою статі [6]. На цьому етапі працівники, уповноважені на здійснення заходів із запобігання та протидії домашньому насильству, також перевіряють «наявність у них предметної та територіальної компетенції для прийняття такого рішення» [1]. Аналогічний порядок існує і при ініціюванні початку процедури взяття на профілактичний облік дитини, що регламентовано наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19 грудня 2017 р. № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України» [7].

Водночас винесення постанови про адміністративне правопорушення можна розглядати з позиції подвійного змісту її юридичної природи, зокрема з одного боку це самостійна процедура прийняття адміністративних актів яка має місце в тому числі при здійсненні превентивної діяльності Національної поліції України (хоч і пов'язана з безпосереднім припиненням адміністративних правопорушень), адже має спонукати правопорушника від утримання протиправних дій надалі через механізми примусу. З іншого ж боку, вона може розглядатися як елемент забезпечення правопорядку, спрямований на відновлення порушеного законом порядку, віддільного від механізмів превенції. На нашу думку, винесення постанови про адміністративне правопорушення має за мету не лише покарання правопорушника, а й запобігання подібним порушенням у майбутньому, свідченням чого між іншим є підвищення рівня відповідальності за рецидивну поведінку особи (повторність правопорушення).

Для того, щоб розпочалася процедура винесення постанови про адміністративне правопорушення необхідним є виявлення самого адміністративного правопорушення. Наприклад, постанова у справі про адміністративне правопорушення виноситься в разі виявлення адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачених: 1) статтями 80 і 81 (в частині перевищення нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах транспортних засобів), частинами першою, другою, третьою, п'ятою, шостою, восьмою, десятою і одинадцятю статті 121, статтями 121-1, 121-2, частинами

першою і другою статті 121-3, частинами першою, другою, третьою, четвертою, шостою і сьомою статті 122, частиною першою статті 123, статтями 124-1, 125, частинами першою, другою і четвертою статті 126, частинами першою, другою і третьою статті 127, статтями 128 - 129, частиною першою статті 132-1, частинами третьою, шостою, восьмою, дев'ятою, десятою і одинадцятою статті 133-1, частинами першою, другою і третьою статті 140, частинами шостою, сьомою і восьмою статті 152-1 КУпАП поліцейськими підрозділів Департаменту патрульної поліції, територіальних (відокремлених) підрозділів територіальних органів поліції, поліцейські яких забезпечують безпеку дорожнього руху в окремих регіонах та населених пунктах; 2) статтею 127-3 КУпАП поліцейськими підрозділу Департаменту патрульної поліції, Департаменту внутрішньої безпеки; 3) за частинами першою і другою статті 127-4 КУпАП поліцейськими підрозділів Департаменту внутрішньої безпеки [8].

Ведучи мову про заявний тип процедури прийняття адміністративних актів, то форму та порядок її подання індивідуалізованою особою визначено у статтях 40-45 Закону України «Про адміністративну процедуру». Причому якщо законом встановлюється обов'язкова форма подачі заяви як електрона, то до неї висуваються вимоги, що визначені у Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг».

Примітно, що попри те, що зміст заяви чітко визначений у Законі України «Про адміністративну процедуру», допускаються, що він може бути доповнений додатковими положеннями, необхідними для досягнення мети прийняття адміністративного акта. Наприклад, для отримання дозволу на зберігання та носіння (реєстрація) гладкоствольної зброї необхідно звернутись до Національної поліції України із такими документами: заява щодо видачі дозволу на зберігання та носіння зброї на ім'я керівника органу поліції; дві фотокартки розміром 3 x 4 см; дублікат дозволу з відміткою магазину про продаж зброї, пристрою або з відміткою про переоформлення їх у встановленому законодавством порядку; платіжний документ (платіжне доручення, квитанція) з відміткою банку, відділення поштового зв'язку або коду проведеної операції про внесення коштів за надання відповідної платної послуги; договір страхування [9]. Водночас для отримання дозволу на використання об'єктів і приміщень,

призначених для провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів встановлено більш деталізований та ємний перелік документів. Так юридична особа подає особисто або через уповноважений нею орган чи особу державному адміністраторові або до структурного підрозділу з питань боротьби з наркозлочинністю територіального органу Національної поліції заяву у довільній формі, до якої додаються такі документи: копія статуту юридичної особи із зазначенням видів діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що провадиться юридичною особою; копії документів, що підтверджують право власності на об'єкти чи приміщення, призначені для провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, або договору оренди об'єкта чи приміщення; план-схема об'єкта чи приміщення з обов'язковим зазначенням безпосередніх місць провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів; копії договору про охорону об'єкта чи приміщення та документів, що підтверджують обладнання приміщення засобами охоронної та пожежної сигналізації; витяг з наказу про допуск до роботи з наркотичними засобами, психотропними речовинами і прекурсорами осіб (із зазначенням прізвища, імені, по батькові, року народження, місця проживання і посади) та особи (осіб), відповідальної за їх зберігання і використання. Важливо, що юридична особа, діяльність якої пов'язана з культивуванням, перевезенням, зберіганням і знищенням рослин, включених до таблиці І переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770, крім зазначених документів, подає також копії: документа, що підтверджує на момент подання заяви право власності на земельну ділянку або постійного користування чи оренди земельної ділянки; документа, що підтверджує факт придбання в суб'єктів насінництва та розсадництва, внесених до Державного реєстру виробників насіння і садивного матеріалу, насіння для культивування рослин, включених до переліку вище значеної Постанови (для маку – першої репродукції, для конопель – першої або другої репродукції); витягу з карти-схеми земельної ділянки із зазначенням площі посіву, відстані до населених пунктів, лісових угідь, залізниці та автомобільних доріг місцевого значення; договору про охорону місць культивування, зберігання

і знищення рослин, включених до списку № 3 таблиці I переліку вище значеної Постанови, їх поживних залишків та додатку, в якому зазначається інформація про розташування сил і засобів підрозділів охорони. А у разі перевезення частин рослин, включених до списку № 3 таблиці I переліку вище значеної Постанови, або їх насіння, яке не відповідає вимогам ГОСТ 12094-76 або ГОСТ 9158-76 щодо відсоткового вмісту сміттєвих домішок, або їх поживних залишків для подальшого перероблення (доочищення), крім зазначених документів, подається також копія договору про охорону таких частин рослин та насіння під час перевезення і схема маршруту перевезення [10].

Після того як документи та відомості, які необхідні для заявної чи втручальної процедури надійшли у відповідні підрозділи поліції, вони обов'язково реєструються (присвоюється номер реєстрації) та позначається дата отримання (звернення), а при реєстрації програмними засобами – ще й час отримання. Після перевірки усіх поданих документів та з'ясування підстав для розгляду справи означена процедура переходить у наступну стадію. Однак якщо виявлено порушення, при заявній процедурі заява залишається без розгляду, а при втручальній – виноситься рішення (у письмовій або усній формі) про відсутність підстав для початку її розгляду.

Отже, перша стадія процедури прийняття адміністративних актів при здійсненні превентивної діяльності Національною поліцією України характеризується різними сутнісними ознаками, що обумовлено специфікою її ініціації (заявний чи втручальний тип), однак загалом об'єктивує вектори подальшого перебігу конкретних правовідносин.

Підготовка адміністративної справи до розгляду та вирішення. Ця стадія є важливою для подальшого плину та динаміки процедури, оскільки на ній закладаються необхідні передумови для належного та повного розгляду справи по суті та прийняття адміністративного акту. Під час підготовки справи до розгляду та вирішення, крім невідкладного розгляду та вирішення справи, Національна поліція України має встановити наявність та достатність матеріалів у справі [6]. В різних інструкціях та порядках, що регулюють здійснення превентивної діяльності органами поліції встановлюється також терміни для підготовки адміністративної справи перед винесенням рішення. Наприклад, «Порядок взяття на профілактичний облік, проведення

профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України» [6] передбачає, що матеріали за фактом вчинення домашнього насильства необхідно перевірити та сформулювати протягом доби. А для підготовки винесення рішення для взяття дитини на профілактичний облік надається три доби [7].

За необхідності орган поліції: 1) витребує додатково документи та відомості, що перебувають у володінні органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи чи організації, що належить до сфери його управління; 2) залучає до участі в адміністративному провадженні адресата, повідомляє йому правові підстави початку адміністративного провадження та можливі наслідки прийняття адміністративного акта; 3) повідомляє заінтересованим особам про початок адміністративного провадження та про їхні права на участь в адміністративному провадженні; 4) повідомляє учасникам адміністративного провадження порядок ознайомлення з матеріалами справи, їхні права і обов'язки; 5) надає учасникам адміністративного провадження можливість подати документи, клопотання, пояснення та зауваження, довести обставини, що мають значення для вирішення справи; 6) вирішує питання про необхідність залучення до участі в адміністративному провадженні осіб, які сприяють розгляду справи, призначення експертизи, проведення огляду на місці або огляду речей, проведення слухання у справі; 7) виконує інші передбачені законом обов'язки в рамках адміністративного провадження [1].

Деякі автори визначають наступною стадією процедури прийняття адміністративного акту «дослідження обставин справи та збирання доказів» [3, с. 66]. Але ми вважаємо, що такі дії як збір і аналіз інформації отриманої з електронних ресурсів, отримання пояснень, обстеження тощо відбувається на стадії розгляду справи та прийняття рішення.

Отже, стадія підготовки адміністративної справи до розгляду та вирішення є суто організаційним процесом, що є вкрай необхідним для фактичного її вирішення. На цьому етапі співробітники та уповноважені органи Національної поліції України здійснюють всі необхідні дії для того, щоб забезпечити подальшу повноту та об'єктивність розгляду справи та прийняття відповідного адміністративного рішення.

Розгляд справи та прийняття рішення. На цій стадії уповноважена особа адміністративного органу, а в цьому випадку працівник поліції, з'ясовує усі важливі обставини справи (зокрема аналізують необхідну інформацію, збирають докази, встановлюють обставини події та визначають відповідні заходи, що необхідно здійснити) та вносить обґрунтоване рішення.

Наприклад, з метою перевірки відповідності об'єктів чи приміщень установленим МВС вимогам проводиться їх обстеження працівниками структурного підрозділу з питань боротьби з наркозлочинністю територіального органу Національної поліції та органу поліції охорони в Автономній Республіці Крим та м. Севастополі, областях та м. Києві. Законодавством встановлено строк, який не перевищує трьох робочих днів з дати подання заяви та документів для реалізації означених дій, а їхніми наслідками є акти обстеження за встановленими формами [10].

В деяких нормативно-правових актах прямо зазначається, що рішення по справі виносить керівник уповноваженого підрозділу поліції (наприклад про взяття на профілактичний облік). На цій стадії можливе внесення інформації про прийняте рішення в Єдині електронні бази МВС.

Наприклад, відомості про взяття кривдника на профілактичний облік протягом доби вносяться до інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» [6].

Також зазначимо, що рішення може бути винесено як паперовій формі, так і в електронній. Зокрема дозвіл на використання об'єктів і приміщень, призначених для провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів або письмове повідомлення про відмову у видачі дозволу оформляється у двох примірниках, кожний з яких засвідчується підписом керівника територіального органу Національної поліції, а в разі його відсутності – заступником керівника або особою, яка виконує його обов'язки, і скріплюється печаткою такого органу [10]. Водночас рішення щодо видачі дозволів на придбання, зберігання, перевезення і використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, основних частин зброї, холодної зброї, пристроїв, патронів до них, пневматичної зброї, вибухових матеріалів і речовин приймається у формі електронного документа, на який накладається кваліфікований електронний підпис [11].

Адміністративний акт після його прийняття (видання) має бути доведений до відома його адресата в офіційному порядку. Лише після цього адміністративний акт набуде чинності та матиме відповідні юридичні наслідки. Недоведене до відома заінтересованої особи рішення суб'єкта Національної поліції не є адміністративним актом. При цьому варто розуміти, що доведення адміністративного акта до відома заінтересованої особи є передумовою не його законності, а його юридичної дії [12, с. 283].

Наступна стадія є факультативною – це *оскарження рішення про прийняття адміністративного акту або апеляція*. Необхідно відмітити, що у нормативно-правових актах, що регулюють заявну процедуру акцентується на праві заявника оскаржити прийнятий адміністративний акт у спосіб адміністративного чи судового оскарження. Наприклад, така норма закріплена в наказі МВС від 21 серпня 1998 р. № 622 «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів», в якому вказано, що: «рішення про відмову в наданні дозволу, наданні направлення на комісійний продаж, продовженні строку дії дозволу, переоформленні зброї, основної частини зброї, пристрою, зміні місця зберігання зброї, боеприпасів до неї, основної частини зброї, пристрою та патронів до нього (постановці на облік власника за новим місцем проживання) може бути оскаржено в установленому законодавством порядку» [11].

У втручальних процедурах така норма може бути відсутньою. Наприклад, не вказуються на право оскаржити винесене рішення про постановку на профілактичний облік в таких наказах Міністерства внутрішніх справ України як: від 19 грудня 2017 р. № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України», від 19 грудня 2017 р. № 1044 «Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України». І хоча це не обмежує особу, щодо якої винесене таке рішення оскаржити таке рішення в судовому порядку, на нашу

думку, це право необхідно закріпити й у відповідних нормативно-правових актах.

Висновки. Процедури прийняття адміністративних актів при здійсненні превентивної діяльності Національної поліції України різняться залежно від того: 1) хто ініціює розгляд справи; 2) яка мета є бажаною до досягнення при його прийнятті; 3) правовими наслідками прийнятого рішення; 4) ступенем та способом втручання в правові відносини. Втім основний критерій для їхньої диференціації – джерело ініціативи, адже визначає не лише характер, мету та особливості її проведення, а і юридичну значимість цього процесу з формальної та юридичної сторін. Зокрема при заявному типі означених процедур, як правило, задовольняється потреба у здійсненні правоохоронного обслуговування, яке з-поміж необхідності забезпечення приватного інтересу базується на потребі реалізації встановленого режиму функціонування конкретних правовідносин, що формують сферу суспільних відносин посиленої охорони. Водночас втручальний тип процедур прийняття адміністративних актів при здійсненні превентивної діяльності Національної поліції України об'єктивує необхідність активної участі поліцейських у процесах забезпечення громадського порядку і безпеки у спосіб запобігання потенційним порушенням, виявлення та припинення протиправних дій задля попередження їхнього виникнення у майбутньому.

Список використаної літератури:

1. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 р. № 2073-IX. *Верховна Рада України*: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
2. Адміністративне право України. Повний курс. За заг. ред. Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
3. Лютиков П. С., Турчак А. М. Процедура прийняття адміністративного акту як умова його правомірності. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2022. Серія ПРАВО. Вип. 73: Ч. 2. С.62-68.
4. Haldusmenetluse seadus (konsolideeritud tekst 26.10.2016). URL: <https://www.wipo.int/wipolex/ru/text/430744>
5. Тимошук В. П. Адміністративні акти: процедура прийняття та припинення дії. К.: «Конус-Ю», 2010. 296 с.
6. Про затвердження Порядку взяття на профілактичний облік, проведення профілактичної роботи та зняття з профілактичного обліку кривдника уповноваженим підрозділом органу Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 25 лютого 2019 року № 124. *Верховна Рада України*: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0270-19#Text>
7. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 19.12.2017 року № 1044. *Верховна Рада України* офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18#Text>
8. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2015 р. № 1395. *Верховна Рада України*: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1408-15#Text>
9. Дозвіл на придбання, зберігання і носіння (реєстрація) гладкоствольної зброї. URL: <https://guide.diia.gov.ua/view/vydacha-dozvolu-naprydbannia-zberihannia-i-nosinnia-reiestratsiiahladkostvolnoi-zbroi-958c1ae9-a18c-4d5f-8006-87dc11850aba>
10. Деякі питання видачі дозволу на використання об'єктів і приміщень, призначених для провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів: постанова Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 469. *Верховна Рада України*: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/469-2011-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної [...]: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 р. № 622. *Верховна Рада України*: офіційний сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>
12. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право. К.: Ваіте, 2014. 376 с.

Shevchenko V. M. The essence of procedures for adopting administrative acts in the implementation of preventive activities of the National Police of Ukraine

It has been proven that the procedures for adopting administrative acts in the implementation of preventive activities of the National Police of Ukraine differ depending on: 1) who initiates the consideration of the case; 2) what goal is desirable to achieve upon its adoption; 3) legal

consequences of the adopted decision; 4) degree and method of interference in legal relations. However, the main criterion for their differentiation is the source of the initiative, because it determines not only the nature, purpose and peculiarities of its implementation, but also the legal significance of this process from the formal and legal sides. In particular, with the declared type of the specified procedures, as a rule, the need for law enforcement service is satisfied, which, among the need to ensure private interest, is based on the need to implement the established mode of functioning of specific legal relations that form the sphere of public relations of enhanced protection. At the same time, the interventionist type of procedures for adopting administrative acts in the implementation of preventive activities of the National Police of Ukraine objectifies the need for active participation of police officers in the processes of ensuring public order and safety in order to prevent potential violations, identify and stop illegal actions in order to prevent their occurrence in the future.

It is clarified that the procedures for adopting administrative acts in the implementation of preventive activities of the National Police of Ukraine are usually intrusive in nature, because they relate to situations when the police perform their functional duties on the basis of special powers (for example, during patrolling, a person's documents are checked, a person is interviewed, surface inspection and inspection or stopping of a vehicle as a result of which a resolution on an administrative offense may be drawn up as a type of administrative act) or for the purpose of fulfilling legislative prescriptions within the framework of other procedural stages of the implementation of its activity.

Key words: adoption of an administrative act, individual act, law enforcement, National Police of Ukraine, preventive activity, procedure, security.